

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

LAUSUNTOPYYNTÖ
1.4.2022

1/5

VN/1258/2021-TEM-1
TEM074:00/2019

LUONNOS HALLITUKSEN ESITYKSEKSI LAIKSI JULKISESTA TYÖVOIMA- JA YRITYSPALVELUSTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI SEKÄ SOSIAALISISTA YRITYKSISTÄ ANNETUN LAIN KUMOAMISESTA

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia (916/2012). Lisäksi muutettaisiin työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettua lakia (1269/2020), tulotietojärjestelmästä annettua lakia (53/2018), työsopimuslakia (55/2001) ja työttömyysturvalakia (1290/2002). Vähäisiä muutoksia tehtäisiin myös eräisiin verolakeihin. Sosiaalisista yrityksistä annettu laki (1351/2003) kumottaisiin.

Palkkatukijärjestelmää yksinkertaistettaisiin rajaamalla palkkatuki sellaisten työttömien työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi, jotka ovat valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen tarkoittamia alentuneesti työkykyisiä tai epäedullisessa asemassa olevia työntekijöitä. Palkkatukea voitaisiin jatkossa myöntää nuorten, ikääntyneiden, perusasteen koulutuksen varassa olevien, maahanmuuttajien ja vähintään kuusi kuukautta ansiotyötä vailla olleiden sekä alentuneesti työkykyisten työllistymisen edistämiseen. Oppisopimuskoulutukseen palkkatukea voitaisiin myöntää myös muiden työttömien työnhakijoiden palkkakustannuksiin.

Palkkatukijärjestelmää yksinkertaistettaisiin myös yhdenmukaistamalla palkkatuen määrää. Ammatillisen osaamisen puutteiden perusteella myönnettävän palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkakustannuksista. Palkkatuen määrä olisi kuitenkin 70 prosenttia palkkakustannuksista, jos työttömän työnhakijan mahdollisuudet sopivan työn saamiseen ovat huomattavasti vähentyneet asianmukaisesti todetun fyysisen tai psyykkisen vamman tai sairauden vuoksi. Palkkatuki myönnettäisiin pääsääntöisesti viideksi tai kymmeneksi kuukaudeksi riippuen palkkatukea edeltävän työttömyyden kestosta. Nykyistä vastaavasti oppisopimuskoulutukseen, 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömästä tai vamman tai sairauden perusteella työllistettävästä olisi mahdollisuus saada muuta palkkatukea pidempikestoisempaa tukea.

Työnantajaa koskevia palkkatuen myöntämisedellytyksiä muutettaisiin siten, että palkkatuen myöntämiselle ei olisi estettä, jos työnantaja on palkannut 12

edellisen kuukauden aikana tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomiansa työntekijöiden tilalle vastaavan määrän työntekijöitä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa käytetty elinkeinotoiminnan käsite korvattaisiin taloudellisen toiminnan käsitteellä, jotta käsite olisi yhdenmukainen Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksessä käytetyn käsitteen kanssa. Työllisyyspoliittisen avustuksen ja 100 prosentin palkkatuen myöntäminen olisi jatkossa mahdollista muille kuin taloudellista toimintaa harjoittaville toimijoille sekä niille taloudellista toimintaa harjoittaville, joiden taloudellisella toiminnalla ei olisi vaikutusta Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Edellä mainituissa tilanteissa tukeen ei sovellettaisi Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksessä käytettyä käsitteellistä rajoitusta. Lisäksi 100 prosentin palkkatukea voitaisiin myöntää de minimis -tukena muille kyseessä olevan tuen kohderyhmän toimijoille, joita ovat yhdistykset, säätiöt ja rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat.

Uutena tukimuotona ikääntyneiden työllisyyden edistämiseksi ehdotetaan 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea, josta säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7a luvussa. Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät. Työsuhde tulisi muun muassa solmia siten, että työsopimuksella taattu säännöllinen työaika on vähintään 25 tuntia viikossa tai vähintään 65 prosenttia alan enimmäistyöajasta. Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista enintään 10 kuukauden ajalta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta. Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin tehtäisiin tarvittavat muutokset 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämisestä sekä kuntien velvoitetyöllistämiseen liittyvästä tuesta. Ehdotettujen tukien maksamisessa tarvittavien tiedonsaantioikeuksien turvaamiseksi muutettaisiin tulotietojärjestelmästä annettua lakia. Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momenttiin ja työttömyysturvalakiin tehtäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin ehdotettujen muutosten edellyttämät muutokset. Lisäksi työttömyysturvalain 5 luvun 4a §:ää täydennettäisiin siten, että 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen osalta työssäoloehto kertyisi samalla tavalla kuin palkkatuetussa työssä.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan työ- ja elinkeinoministeriöön viimeistään 27.5.2022 vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkeimmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos ette kuitenkaan voi antaa lausuntoanne lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

VAHVA-ministeriöille: lausunto viedään VAHVA:n asialle VN/1258/2021

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:

- erityisasiantuntija Ville Heinonen, ville.m.heinonen(at)gov.fi, puh. 0295 504 7047
- erityisasiantuntija Tarja Krakau, tarja.krakau(at)gov.fi, puh. 029 504 7308

Liitteet

Kysymykset/Lausuntopalvelu.fi
HE-luonnos (suomi, ruotsi)

Jakelu

Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oikeuskanslerinvirasto
Eduskunnan oikeusasiamies
Suomen Yrittäjät ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Kuntatyönantajat KT
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Akava ry
Suomen Kuntaliitto
KELA
Nuorten ystävät ry
Näkövammaisten liitto
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen ortodoksinen kirkko
SOSTE ry
Invalidiliitto
Työttömien keskusjärjestö
Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus oy
KEHA-keskus
ELY-keskukset
TE-toimistot
Työllisyyden kuntakokeilussa mukana olevat kunnat
Palkkatukea saaneita yrityksiä/yhdistyksiä

KYSYMYKSET/LAUSUNTOPALVELU.FI

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat huomiot

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luku Palkkatuki ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan. Seuraavassa pyydetään esittämään pykäläkohtaiset huomiot

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)
- Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen
- Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin
- Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- Tuen määrä olisi työttömyyden kestoista riippumatta 50 % palkkakustannuksista
- Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen
- Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista
- Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista
- Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.
- 100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille
- Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtiontukisääntelyn ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan
- Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.
- Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle

2. Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a).

- Tuki on uusi
- Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.
- Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.
- Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuessa työssä.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7 §) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3 §)
- Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)
- Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

5. Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12–15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.

6. Yleiset huomiot

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin
- b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista
- c. Muuta kommentoitavaa